

COMPROMÍS ÈTIC¹

Indicacions per a l'adquisició d'aquesta
competència transversal en les assignatures
del grau de Gestió i Administració Pública

Protocol per a l'alumnat

1. Presentació

El *compromís ètic* és una de les sis competències genèriques o transversals que la UB considera que cal incorporar en tots els plans d'estudis de les seves titulacions de grau.

Aquesta decisió es troba completament alineada amb el Pla marc UB Horitzó 2020², on es fa constar que la universitat té com a missió fonamental formar el capital humà que necessiten les societats democràtiques avançades, la qual cosa significa que els professionals que surten de les seves aules, a més d'esdevenir agents de transformació social i de desenvolupament econòmic, han de poder contribuir també de forma positiva al manteniment de l'equilibri del nostre món i al benestar de les persones.

En el document *Competències transversals de la Universitat de Barcelona*³, aprovat pel Consell de Govern de la UB de 10 d'abril de 2008, que va servir com a referència per al disseny de les titulacions de grau d'aquesta universitat, s'especifica que aquesta competència inclou dues dimensions: 1) la capacitat de crítica i autocrítica; 2) la capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques.

La capacitat de comprometre's èticament és una competència eminentment actitudinal, que fa referència a la manera d'actuar davant la realitat, incideix en el desenvolupament moral de les persones i comporta replantejaments en el pensament i en l'acció

Per aquest motiu, en introduir aquesta competència en els plans d'estudis de les titulacions universitàries es pretén aconseguir que els i les estudiants interioritzin i feu vostres una sèrie de principis i valors, acceptats universalment i basats en la llibertat, el respecte, la solidaritat, l'equitat i la justícia social, que orientin les vostres actuacions com a persones, com a ciutadans i com a professionals.

¹ Aquest document ha estat elaborat en el marc del Projecte *Desplegament de les competències transversals a l'ensenyament de Gestió i Administració Pública* (2014PID-UB/060), dirigit per la Dra. Marina Solé Català. La coordinació de la implantació de la competència compromís ètic ha correspost a la Dra. Mariola Rodríguez Font i al Dr. Ricard Gracia Retortillo, amb l'assessorament de la Dra. Rosa Sayós, a proposta de l'ICE-UB. Bona part de la informació continguda en aquest protocol es basa en el capítol «Compromís ètic» de Roser Boix, Francesc Buscà i Pep Alsina, dins R. Sayós (coord.) (2013). *Competències transversals a les titulacions de grau de la Universitat de Barcelona. Orientacions per al seu desenvolupament*. Barcelona: ICE – Octaedro, pp.13-21. <http://hdl.handle.net/2445/53669>

² www.ub.edu/horitzo2020/docs/pla_marc_ub_horitzo2020.pdf

³ Universitat de Barcelona, Vicerectorat de Política Docent (2008). *Competències transversals de la Universitat de Barcelona*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona. <http://hdl.handle.net/2445/2941>

El present document pretén donar algunes indicacions per a la incorporació d'aquesta competència al grau de Gestió i Administració Pública de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.

2. Compromís ètic. Definició i caracterització de la competència

Entenem el compromís ètic com la capacitat de pensar i d'actuar de forma lliure i socialment responsable, tant en contextos professionals com personals, a partir d'unes actituds i uns valors respectuosos amb els drets universals i els valors democràtics.

Aquesta competència es caracteritza pels principis següents:

- Dignitat i respecte cap als valors personals, professionals i socials.
- Sentit crític i democràtic davant la realitat, tant en les actuacions personals com en l'exercici professional.
- Rigor en l'exercici de la professió per prendre decisions lliures, sense amenaces ni coaccions.
- Assumpció de la diversitat de punts de vista i de maneres de pensar.
- Autoregulació personal per ser capaç de canviar la postura davant d'arguments rigorosos, coherents i pertinents en relació al context on es realitza l'exercici professional
- Equilibri entre la manera d'acceptar les crítiques i la intenció i la forma amb què aquestes crítiques s'expressen i s'argumenten.
- Valoració objectiva dels components que permeten l'obtenció de judicis correctes i encertats sobre fets o accions, i també sobre les actuacions dels companys amb qui es comparteix l'exercici professional.

Així doncs, es tracta d'una competència estretament relacionada amb actituds i valors socials i personals, les dimensions de la qual estan vinculades, en primer lloc, amb la capacitat de tenir una opinió pròpia sobre les coses i, en segon lloc, amb la capacitat de conèixer la realitat que envolta la professió, analitzar-la amb criteris fonamentats i prendre decisions professionals considerant elements ètics.

En definitiva, implica comprometre's amb els principis morals que regeixen les societats democràtiques i amb els valors que un professional assumeix com a més rellevants per a l'exercici professional, tenint en compte les seves implicacions socials.

3. Nivells de desenvolupament de la competència

Per avançar progressivament en el domini de la competència, es proposa diferenciar tres nivells d'assoliment, amb uns objectius ben definits per a cadascun d'ells.

Al **nivell inicial** caldria aconseguir que els i les estudiants fóssiu capaços de 1) analitzar críticament diferents situacions i actuacions des d'un punt de vista ètic i exposar de forma argumentada les vostres opinions i reflexions; 2) respectar les opinions contràries i acceptar de modificar les pròpies davant d'argument més rigorosos i contrastats; 3) adoptar comportaments responsables i coherents amb els principis i valors ètics, assumint les conseqüències de les pròpies decisions i actuacions; 4) mantenir una actitud

acadèmicament honesta, cosa que significa complir les normes de cada situació educativa i no incórrer en plagi ni còpia.

L'objectiu del **nivell intermedi** és que identifiqueu i reconegueu tant els principis que regulen el codi deontològic de la vostra futura professió com els valors democràtics del context social on dureu a terme la pràctica professional.

Finalment, en el **nivell avançat** de la competència, es pretén que, mitjançant activitats pràctiques, 1) us enfronteu a situacions professionals simulades en les quals hagueu de preveure actuacions, aplicar criteris i mantenir actituds que incorporin els principis i valors que regulen l'exercici de la professió; 2) valoreu l'impacte de les decisions preses, tant a nivell humà com social.

La taula 1 sintetitza els resultats d'aprenentatge que s'espera que l'alumnat aconsegueixi en cada nivell, així com algunes possibles evidències que permetin avaluar si aquests resultats d'aprenentatge s'han aconseguit.

Taula 1. Nivells de desenvolupament de la competència compromís ètic

Nivell	Resultats d'aprenentatge	Evidències per a l'avaluació
<i>Nivell 1</i>	- Mostrar una actitud reflexiva i crítica davant la realitat, valorant les informacions i les idees pròpies i alienes abans de donar-les per bones. - Respectar, acceptar i ésser capaç d'adaptar-se a l'existència d'arguments més rigorosos i fonamentats que els propis. - Adoptar comportaments responsables i coherents amb els principis i valors ètics, assumint les conseqüències de les pròpies decisions i actuacions. - Mantenir una actitud acadèmicament honesta, intentant interpretar i donar sentit a les normes establertes en cada situació educativa i evitant d'incórrer en còpies i plagis.	- Registres d'intervencions a l'aula - Participacions en debats - Informes de progrés
<i>Nivell 2</i>	- Reconèixer els valors, principis i procediments propis de la professió. - Identificar els tòpics i les opinions existents sobre la funció social de la professió. - Fer una reflexió crítica sobre l'exercici professional, tot considerant les implicacions que pot tenir en el context en què es dugui a terme.	- Simulacions o proves de situació - Qüestionaris sobre la incidència dels plantejaments ètics en els treballs acadèmics - Carpeta d'aprenentatge
<i>Nivell 3</i>	- Planificar les tasques necessàries per afrontar, en situacions simulades, una determinada actuació professional i mantenir les actituds adequades segons els valors i principis de la bona gestió pública. - Acceptar crítiques i propostes de millora sobre les tasques planificades i les actituds mostrades en situacions professionals simulades. - Valorar l'impacte social i personal (des del punt de vista ètic) de les tasques previstes i de les actituds mostrades, en situacions professionals simulades.	

4. Itinerari

En el Pla d'Estudis del grau de GAP, la competència de compromís ètic està adjudicada a diverses assignatures i/o matèries repartides al llarg dels quatre cursos. Aquestes assignatures s'encarregaran de treballar els diferents nivells de desenvolupament de la competència i es responsabilitzaran de la seva avaluació.

L'itinerari que se seguirà per assegurar la progressió de la competència serà el que queda reflectit a la taula 2.

Taula 2. Exemple d'itinerari de desenvolupament competencial

Semestre 1	Semestre 2	Semestre 3	Semestre 4	Semestre 5	Semestre 6
<i>Nivell 1</i> Introducció al Dret					
	<i>Nivell 1</i> Estructures administratives				
		<i>Nivell 2</i> Règim jurídic de les Administracions públiques I			
			<i>Nivell 2</i> Règim d'Ocupació Pública		
				<i>Nivell 3</i> Activitat Administrativa I	
					<i>Nivell 3</i> Gestió Pressupostària II

5. Avaluació

L'avaluació de la competència de compromís ètic es realitzarà en el marc de les assignatures que la tenen incorporada al Pla Docent.

Es portarà a terme una avaluació continuada, formativa i formadora, plantejada com una activitat d'aprenentatge més, que permeti regular-ne el desenvolupament i es potenciaran processos d'autoavaluació i de coavaluació.

Els qüestionaris de valoració, les rúbriques i les carpetes d'aprenentatge seran d'una gran utilitat com a instruments d'avaluació.

Caldrà definir si la valoració de la competència tindrà un percentatge en la nota final de l'assignatura.